

at man har været temmelig flot med disse Bevillinger, navnlig naar man stiller dem i Sammenligning med de Bevillinger, der ere givne til virkelig videnskabelige Anstalter f. Ex. Universitetet og polytekniske Læreanstalt, hvilke Bevillinger man altid bestræber sig for at trykke saa lavt ned som muligt. Jeg vil i Modsætning til en anden Talel idag sige, at jeg egentlig med en vis Tilfredsstillelse hørte paa den ærede Kultusministers Udtalelser om Forholdet mellem Skoleraadene og disse Bevillinger, der her ere givne, at det egentlig var givet, at det var dem, der vare ansvarlige for Uddelingen. Jeg tror i Virkeligheden ikke, at det staar klart for Skoleraadene, at de egentlig have havt det Ansvar. Jeg tror meget mere, at de paa adskillige Steder have været glade ved blot at kunne komme af med disse Midler. Men jeg tror, at efter Udtalelserne af den høitærede Kultusminister vil det gaa op for dem, at de i Virkeligheden have et Ansvar i saa Henseende, og jeg tror, at det maatte kan føre til, at man for Fremtiden vil være langt strengere med Uddelingen af disse Midler og fordrø ganske anderledes Kvalifikationer for, at Vedkommende kunde faae den Slags Understøttelser, end man hidtil har fordrøet. Jeg havde et Nieblit en Frygt for, at disse store Bevillinger, som nu ere givne til Folkeskolerne, skulde volde Skoleraadene noget Besvær, thi jeg veed, og jeg tør sige det af egen Erfaring, at dengang man begyndte med slige Understøttelser — disse Understøttelser vare dengang noget over 20,000 Kr. — havde man i Virkeligheden noget Besvær med at komme af med dem, dengang var Erangen ikke saa stor. Men efterhaanden, som Bevillingerne vorede, eller Gaverne, hvad man nu vil kalde dem, kom Erangen uvilkaarlig af sig selv, og det gif da meget lettere med at faae de større Bevillinger udbetalt, end det var gaaet med at faae de mindre uddelte. Jeg haaber at det vil lykkes at faae dem udbetalt, men jeg haaber paa den anden Side, at Skoleraadene nu ville være sig bevidste, at de ikke behøve at udbetale Alt. Med disse saa Bemærkninger skal jeg gaa over til det, som jeg egentlig havde tænkt mig at fremsføre lidt om her.

Det var nemlig om Kommunikationsveiene og Kommunikationsmidlerne, jeg egentlig vilde tale. Det vil maatte forundre enkelte Medlemmer, at efterat der paa det nuværende Budget er opført et Underbud af 139,000 Kr. for Post- og Telegrafvæsenet, og efterat det har viist sig, at Indtægten af Statsbanerne er saa ubetydelig, at der ikke engang gives 2 pCt. i Rente af den deri anlagte Kapital (Andræ: 1 pCt.), ja jeg tror dog over 1 pCt., (at man desuagtet her vil tale om Kommunikationsmidlernes Udvidelse; men jeg vedkjender mig, at jeg har et noget andet Blik paa dette Forhold end idetmindste Enkelte her i Salen. Jeg ser i Kommunikationsveiene og Kommunika-

tionsmidlerne en meget væsentlig Faktor til det, som stoffer ikke alene Agerdyrkeren, men ogsaa den Industriidrivende, Gaandværkeren og den Handelende Kræfter til at komme til de Midler, der udføres, for at de Byrder, som Statens Styrelse udfordrer, kunne bringes tilveie. Derfor ser jeg paa Kommunikationsmidlerne med andre Øine end maaler alle disse Udgifter med en anden Maa end mange Andre. Vort Land er jo tildels et Maa, hvorfor Kommunikationsveiene her ere af dobbelt Art, dels Landeveiene og dels Søveien. Hvad Landeveiene angaar, erkjender jeg, at de her paa Sjælland have faaet en saadan Udvikling, at man med nogenlunde Billighed ikke kan forlange dem bedre. I Sylland og Fyn derimod staar man jo tilvisse en hel Del tilbage. Jeg skal imidlertid ikke rette nogenjomhelst Bøbreidelse til den ærede Minister i saa Henseende, thi jeg erkjender, at navnlig den nuværende ærede Indenrigsminister har i hver Samling forelagt Jernbanelovene, og det er ikke hans Skyld, naar de ikke ere førte igjennem. Jeg haaber og ønsker, at det i denne Samling vil lykkes ham at gjenneføre den nu forelagte Jernbanelov idetmindste delvis, idet jeg i denne Sags Gjennemførelse ser et stort Gode ikke alene for Kommunikationsmidlernes Fremgang, men ogsaa for de nuværende Arbejdsforhold, da de mange ubeskjæftigede Hænder saaledes kunde finde Arbejde. Men vender jeg mig til Søveien, stiller Forholdet sig noget anderledes. Den Del af Søveien, der besørges efter privat Initiativ og ved private Midler, tror jeg man nok tør sige er meget godt besørgt. Ser man de Dampstibe, der fare mellem Aalborg, Aarhus, Randers, tildels Odense og Kjøbenhavn, og de forskellige Havne, saa er det jo store, smukke, vel byggede og vel indrettede Dampstibe. Det Samme er Tilfældet med dem, der gaa til vore Naboer mod Ost, til Sverig; ogsaa de ere smukke, deilige Dampstibe. Men noget anderledes stiller det sig med de Router, som Staten besørges. Det er tre eller fire Router, nemlig Kommunikationen i Indlandet paa tre forskellige Steder, over Lillebelt, over Storebelt og ved Falster, og den udenlandske, Kieler-Routen. Hvad nu Kieler-Routen angaar, erkjender jeg med Taknemlighed, at det virkelig er lykkedes den ærede Minister at bringe det dertil, at vi have to store og smukke Dampstibe der. Paa Lillebelt ere vi ogsaa saa godt betjente, som vi paa nogen Maade kunne være det, idet vi have faaet Dampfærge, saa at den tidligere Afbrydelse af Jernbanefarten ikke mere finde Sted. Hvad derimod Storebelt angaar, tror jeg rigtignok, at der er en Del tilbage at ønske. Man bruger der endnu de samme Dampstibe, som da saelig Deligenceen besørgede Kommunikationen hele Landet over, medens der den Gang var 20—30, maatte høist 40 Passagerer, og Passagerantallet nu er det Dobbelte, ja, det Tre- og Fire-, mange Gange det Femdobbelte. Der er viist ikke saa her i